

Vaikutusten ennakkoarviointi

Joensuun kaupungin ohjeistus vaikutusten ennakkoarviointiin

Ohjeistus vaikutusten ennakkoarvioinnin tekemiseen:

Vaikutusten ennakkoarvioinnissa arvioidaan valmisteltavaa asiaa ja sen tavoitteita ennakkoon määriteltujen näkökulmien kautta (vaikutustyytit). Tavoitteena on tuoda esille sekä lyhyet- sekä pitkäaikaiset vaikutukset. Vaikutusten ennakkoarvioinnilla tavoitellaan läpinäkyvää päätöksentekoa.

Lainsäädäntö antaa perusteet vaikutusten ennakkoarvioinnille. Muun muassa kuntalain 1 § ja 115 §, terveydenhuoltolain 11 § ja maankäyttö- ja rakennuslain 9 § ohjaavat vaikutusten ennakkoarviointia.

Kuntaliitto on antanut ohjeistuksen vaikutusten ennakkoarviointiin. Joensuun kaupunki soveltaa ennakkoarviointiprosessissa Kuntaliiton ohjeistusta seuraavasti:

1) Valmistelija ratkaisee, tarvitaanko ennakkoarviointia vai ei.

Ennakkoarviointi tulee kuitenkin tehdä aina, kun valmisteltavalla asialla on merkittäviä vaikutuksia seuraaviin:

- eri ikäisiin kuntalaisiin sekä sukupuoleen ja sosiaalisiin vaikutuksiin
- vammaisiin huomioiden eri vammaisryhmät
- kaupungin organisaatioon ja henkilöstöön
- kaupungin talouteen
- ympäristöön
- yrityksiin

Valmisteltavat asiat voivat liittyä mm palveluverkkoon, kuntalaisten elinoloihin ja elinympäristöön, alue- ja yhdyskuntarakentamiseen, energiatalouteen, liikkumiseen, kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriympäristöön ja rakennettuun ympäristöön.

2) Vaikutusarvioinnin tekeminen. Tunnistetaan, arvioidaan ja kirjataan vaikutukset. Tarvittaessa tarkastellaan asioita monialaisesti ja moniammatillisesti ja kuullaan kohderyhmää.

3) Kirjataan vaikutusten johtopäätökset.

4) Vaikutusarviointi otetaan huomioon valmistelussa ja päätöksenteossa.

Ennakoarviointia ei tarvitse tehdä silloin, kun kyseessä on mm.

- talousarvio
- valtuustoaloite
- oikaisuvaatimus
- viranhaltijapäätös
- tiedoksi merkittävä asia
- viranhaltijan nimeäminen
- konsernistrategia ja strategian toteutus
- kaavaprosessi (tehdään maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti)
- lautakunnan toimialaan kuuluva erityisasia, kuten yksilöhuoltojaoston asia
- asia, jolla ei ole merkittäviä vaikutuksia kuntalaisen hyvinvointiin ja terveyteen, tiettyyn väestöryhmään, kunnan talouteen, yritystoimintaan, henkilöstöön, johtamiseen ja ympäristöön

Valmistelija tuo esille ennakoarvioinnin johtopäätökset sekä huomioi nämä asian valmistelussa sekä päätösesityksessään. Mikäli valmisteltavalla päätöksellä on useita toteutusvaihtoehtoja, tulee ne tuoda ilmi ja perustella johtopäätöksissä.

Joensuun kaupunki on osana Lapsiystävällinen kunta -työskentelyä sitoutunut tekemään lapsivaikutusten ennakoarviointia osana lapsia koskevaa päätöksentekoa.

Lapsivaikutukset kirjataan Kuntalaisvaikutukset -lomakkeelle omaan kohtaansa.

Huomioitavaa on, että merkittävässä hankkeissa lapsivaikutuksia tulee koota laajasti hyödyntämällä moniammatillista yhteistyötä ja eri lähteitä.

Laajan lapsivaikutusten arvioinnin prosessikuvaus:

1. Kootaan asiantuntijaryhmä ja kartoitetaan olemassa oleva tieto (esim. alueelliset tilastot, kouluterveyskysely, edelliset lapsivaikutusten arvoinnit vastaavista päätöksistä jne.)
2. Kerätään puuttuva tieto (tutkimukset, asiantuntijalausunnot, lasten kuuleminen...)
3. Tehdään tiedon pohjalta ratkaisuvaihtoehtojen punninta, jossa tunnistetaan vaihtoehtojen positiivisia, neutraaleja ja negatiivisia vaikutuksia. Vaikutuksia tarkastellaan lasten oikeuksien toteutumisen näkökulmasta.
4. Tuotetaan suositukset jatkovalmistelua varten ja raportoidaan arvioinnin tuloksista päätöksentekoaikakaudelle

PERUSTIEDOT VAIKUTUSTEN ENNAKKOARVIOINTI KOHTEESTA

Asia:

Esitys Reijola-Niittylahti-alueen
varhaiskasvatuspalveluista

Toteutusvaihtoehto 1

Reijola-Niittylahti-alueen
varhaiskasvatuspalveluissa ei
tapahtu muutoksia eli
palvelut säilyvät ennallaan.

Toteutusvaihtoehto 2

Niittylahteen rakennetaan
8+1-ryhmäinen päiväkotito, joka
korvaa Reijolan, Niittylahden,
Niittylahdenrannan ja
Huvikummun päiväkodit sekä
Satakielentien
ryhmäperhepäiväkodin.

Toteutusvaihtoehto 3

**Päätävä toimielin / päättävät
toimielimet:**

Joensuun kaupunginvaltuusto

Arvioitu päätösaikataulu:

joulukuu 2025

Valitse vaikutusten ennakkoarviointikohteet

Valitse mitä vaikutustyyppisiä haluat arvioida

1. Eri ikäiset kuntalaiset	☒ Kyllä
2. Vammaiset huomioiden eri vammaisryhmät	☐ Kyllä
3. Kaupungin organisaatio ja henkilöstö	☒ Kyllä
4. Kaupungin talous	☒ Kyllä
5. Ympäristö	☐ Kyllä
6. Yritykset	☐ Kyllä

1. ERI IKÄISET KUNTALAISET

1.1 Vaikutus erityisesti johonkin tiettyyn ihmisryhmään

Esim. opiskelijat, etninen tausta, kieli, erityisryhmä?

Reijola-Niittylahti-alueen päiväkotiverkkoon esitetyt muutokset vaikuttavat kyseisissä yksiköissä (Reijolan, Niittylahden, Niittylahdenrannan ja Huvikummun päiväkodit sekä Satakielentien ryhmäperhepäiväkotit) oleviin lapsiin, heidän huoltajiinsa sekä kyseisten yksiköiden työntekijöihin.

Varhaiskasvatuslaki 10 § toteaa seuraavaa varhaiskasvatusympäristöön liittyen: Varhaiskasvatusympäristön on oltava kehittävä, oppimista edistävä sekä terveellinen ja turvallinen lapsen ikä, kehitys ja muut edellytykset huomioon ottaen. Lasta tulee suojata väkivallalta, kiusaamiselta ja muulta häirinnältä. Toimitilojen ja toimintavälineiden on oltava terveellisiä, turvallisia ja asianmukaisia, ja niissä on huomioitava esteettömyys. Laki toteaa siten, että lapsille annettavan varhaiskasvatuksen on oltava laadukasta. Lisäksi lapsen tulee tuntea varhaiskasvatuksessa olonsa turvalliseksi ja lasta ympäröivien tilojen on oltava terveelliset ja asianmukaiset eli varhaiskasvatustoimintaan sopivat. Kun varhaiskasvatuksen järjestäjä toimii ja toteuttaa varhaiskasvatusta kyseisen pykälän mukaisesti mahdollisimman hyvin, toteutuu siten myös lasten tasa-arvoinen kohtelu. Tällä hetkellä ilmoituksia Reijola-Niittylahden-alueen

varhaiskasvatusyksiköistä on tullut ilmoituksia liittyen huonoon sisäilman laatuun Reijolan, Niittylahdenrannan ja Huvikummun päiväkodeista.

Päiväkotiverkkopäätöksissä tulisi huomioida myös se, että tietyt varhaiskasvatuksen yksiköt ovat kalliimpia kuin toiset. Tällöin varhaiskasvatukselle annettava vuosittainen euromäärä ei jakaantuisi tasaisesti jokaiselle varhaiskasvatukseen osallistuvalle lapselle (€/lapsi). Näin tapahtuu Joensuun kaupungissa päiväkotien kohdalla tälläkin hetkellä ja eurojen jakaantuminen täysin tasaisesti ei ole käytännössä mahdollista, johtuen esimerkiksi yksiköiden koosta, rakennusten kunnosta tai henkilöstöresursseista. Tämä on tiedostettava päätöksiä tehdessä ja myös julkisesti todettava, mikäli tiettyihin päiväkoteihin halutaan laittaa taloudellisia resursseja enemmän kuin muihin.

Esityksen toteutuminen vaikuttaisi alueen varhaiskasvatuksessa oleviin lapsiin ja heidän huoltajiinsa.

Positiivisia asioita:

1. Kaikki alueen varhaiskasvatuksessa olevat lapset saisivat terveelliset, turvalliset ja asianmukaiset (varhaiskasvatustoimintaan varten suunnitellut) tilat

- * uuden päiväkodin sisäilman laatu, akustiikka, valaistus sekä esteettömyys paranisivat verrattuna nykyisiin päiväkoteihin

- * uuden päiväkodin piha olisi viihtyisä sekä monipuolinen (metsää, kuntaa, hyötykasveja, hedelmäpuita, nurmikkoa...) ja suunniteltu siten, että se edistäisi lasten kehitystä ja vastustuskykyä

- * uuden päiväkodin sisätilat mahdollistaisivat monipuolisemman toiminnan verrattuna nykyisiin pienempiin päiväkoteihin (esimerkiksi liikkuminen, leikkiminen, tutkiminen, rauhallinen oleskelu, taide, musiikki ja pienryhmätoiminta)

- * Niittylahdenrannan päiväkodin ja Satakielentien ryhmäperhepäiväkodin tilat eivät ole suunniteltu varhaiskasvatustoimintaan ja näiden yksiköiden sisä- ja ulkotilat korvaantuisivat asianmukaisilla tiloilla

- * isompi päiväkoti mahdollistaisi laajemman aukioloajan (klo 6.00-18.00, työvuorojen järjestäminen)

2. Tukea tarvitsevien lasten palvelut paranisivat

- * uudessa päiväkodissa (seitsemän ryhmää tai enemmän) olisi oma varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja enemmän varhaiskasvatuksen avustajia

- * uuden päiväkodin tilat mahdollistaisivat paremmin pienryhmätoiminnan (isomman päiväkotiryhmän jakamisen esimerkiksi puoliksi tai kolmeen pienempään ryhmään)

- * uudessa päiväkodissa resurssihenkilöitä olisi enemmän (noin kolme resurssihenkilöä)

- * Niittylahden uuden päiväkodin pienryhmä palvelisi Reijola-Niittylahti-alueen sekä

Hammaslahden tukea tarvitsevia lapsia

3. Henkilöstön erityisosaaminen lisääntyisi

- * uudessa päiväkodissa olisi enemmän henkilökuntaa ja siten myös erityisosaamista (musiikki, kuvataide, liikunta ja draama)
- * henkilöstön erityisosaaminen kehittäisi monipuolisesti myös lasten taitoja

4. Lapsille olisi tuttuja ja turvallisia aikuisia sekä vertaisia yksikössä

- * uudessa päiväkodissa olisi omia resurssihenkilöitä eli työntekijän poissaolon ajaksi tilalle tulisi yksikön oma tuttu resurssihenkilö --> isompi yksikkö kestää työntekijöiden poissaoloja paremmin
- * yksikön työntekijöiden työpanosta voitaisiin käyttää joustavammin poissaolojen kohdalla henkilöstömitoituksia noudattaen, jolloin ei välttämättä tarvitsisi palkata ulkopuolista lapsille vierasta sijaista --> aikaisemmassa asiantuntijalausunnossa todetaan, että isommat yksiköt mahdollistavat työntekijöiden siirtymisen saman katon alla avun tarpeen mukaan
- * uudessa päiväkodissa olisi kaikille lapsille samanikäisiä muita lapsia eli vertaisia ja lisäksi sekä nuorempia että vanhempia lapsia (kaveritaitojen kehittyminen, vertaisoppiminen ja lähikehityksenvyöhykkeet)

5. Uuden Niittylahden päiväkodin sijainti

- * Niittylahdessa sijaitseva päiväkotitoimi olisi osittain Joensuussa tai pohjoisempana työssäkäyvien huoltajien työmatkan varrella (työssäkäyntialue)
- * Päiväkodinjohtajan johtaminen keskittyisi vain yhteen yksikköön (ei hajautettu)

Haasteellisia asioita:

1. Reijolassa (ja Karhunmäessä) sekä Niittylahdenrannassa asuvien lasten matka kotoa uuteen päiväkotiin piteneisi

- * Opetus- ja kulttuuriministeriön vastauksessa (OKV/5/50/2015) oikeuskanslerin selvityspyyntöön OKM:n näkemyksen mukaan tietyn kilometrirajan asettaminen päivähoitomatkalle olisi ongelmallista, koska paikallisissa oloissa eri puolella Suomea on suuria eroja (esimerkiksi Lappi ja Kainuu). OKM:n mielestä matkan pituutta tai siihen käytettävää aikaa ei voida valtakunnallisesti yhdenvertaisesti ja yksiselitteisesti määritellä. Opetus- ja kulttuuriministeriön mukaan matkan pituutta ja ajallista kestoa varhaiskasvatukseen tulisi arvioida suhteessa perusopetuksen koulukuljetusaikojen määräyksiin. Lapsen päivittäinen matka varhaiskasvatukseen tulisi OKM:n näkemyksen mukaan kestää vähemmän aikaa kuin perusopetuslain 32 §:ssä oppilaan päivittäiselle koulumatkalle säädetty enimmäisaika. Perusopetuslain 32 §:n mukaan oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa

täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia.

* Niittylahden uusi päiväkotie ei kuitenkaan pidentäisi kenenkään lapsen kuljetusmatkaa kotoa päiväkotiin ja takaisin siten, että alle 13-vuotiaalle määrätty perusopetuslain 32 §:n mukainen koulumatkalle säädetty päivittäinen enimmäisaika ylittyisi (2,5 h/päivä)

* pidempi kuljetusmatka näkyisi perheen arjessa vähäisenä autossa vietetyn ajan lisääntymisenä sekä mahdollisesti lisääntyvinä polttoainakustannuksina , joka siten voisi vaikuttaa myös lapsen arkeen (vaikutus riippuu perheen tulotasosta)

* varhaiskasvatukseen lapset eivät kulje päiväkotimatkoja yksin, vaan heidät aina viedään ja haetaan päiväkodista (autolla, pyörällä tai bussilla)

2. Uuden Niittylahden päiväkodin sijainti

* Niittylahdessa ei ole 9-ryhmäiselle päiväkodille sopivaa tonttia

* Uusi Niittylahden päiväkotie ei palvelisi niin hyvin Karhunmäen lapsiperheitä (ei ole työssäkäyntiliikenteen suunta)

* Uuden Niittylahden päiväkodin pienryhmä ei enää palvelisi keskustan tukea tarvitsevia lapsia

3. Lapselle tuttu päiväkotiryhmä muuttuisi

* uusi päiväkotie ja ryhmä vaatisivat lapselta aluksi sopeutumista ja rohkeutta

* tärkeää olisi, että lapsen huoltajat kannustaisivat lasta uuteen ryhmään sopeutumisessa ja puhuisivat lapselle uudesta päiväkodista ja ryhmästä myönteisesti

1.2 Vaikutukset fyysiseen terveyteen ja turvallisuuteen

Lapset

Kaikki alueen varhaiskasvatuksessa olevat lapset saisivat terveelliset, turvalliset ja asianmukaiset tilat. Uuden päiväkodin sisäilman laatu, akustiikka, valaistus sekä esteettömyys paransivat verrattuna nykyisiin päiväkoteihin.

Uuden päiväkodin piha olisi viihtyisä, monipuolinen ja tukisi lasten kehitystä sekä toiminnallisuutta. Uusi piha olisi myös turvallinen. Pihan leikkivälineet olisivat turvallisia, mutta riittävän haastavia ja sopivia eri ikäryhmille. Piha-alue olisi riittävän iso ja hyvin valvottavissa ilman näköesteitä. Uudessa pihassa olisi mahdollista huomioda luonnonmukaisuus ja rosoisuus eli pihassa olisi erilaisia alueita ja maapohjia (kaatuneita puita, kantoja, mäkiä, alkuperäistä metsää, kuntaa, paljon kasvillisuutta, hedelmäpuita, marjapensaita, hiekka-alue, nurmikkoa...), joilla tuettaisiin lasten motorisia taitoja ja edistettäisiin vastustuskyvyn kehittymistä. Tällä hetkellä tiedetään, että esimerkiksi metsämaan miljardit mikrobit harjoittavat lasten immuunijärjestelmää, jolloin riski sairastua immuunijärjestelmän häiriöihin voi pienentyä.

Uuden päiväkodin sisätilat mahdollistaisivat monipuolisemman toiminnan verrattuna nykyisiin pienempiin päiväkoteihin. Uuteen isompaan päiväkotiin tulisi oma liikuntasali sekä pientiloja, joissa olisi mahdollista askarrella, leipoa, tehdä pieniä tutkimuksia, maalata ja muovaila.

Väitöskirjatutkija Samuli Kräkin alustavien tutkimustulosten (esitys 2.11.2025, Turvallisuudesta ja turvallisuuden kokemuksista oppilaitoksissa) mukaan oppilaiden turvallisuudentunne vaikuttaa kouluhyvinvointiin, viihtyvyyteen ja kouluun kiinnittymiseen. Lisäksi turvallisuudentunne vaikuttaa oppilaan keskittymiseen, akateemiseen suoriutumiseen sekä fyysiseen ja psyykkiseen terveyteen. Minkälainen rakennus sitten luo tai lisää oppilaan turvallisuudentunnetta? Sellainen, josta on helppo poistua ja siirtyä sisään (ei kerroksia), sopivan kokoinen (ei liian pieni, mutta ei liian isokaan) ja riittävän avara, sillä ahtaus aiheuttaa turvattomuutta ja huollettu sekä siisti rakennus (rakennuksen kunnossapito, siivous ja sisäilman laatu). Vaikka alustavat tutkimustulokset perustuvat lukion opiskelijoiden antamiin vastauksiin, voidaan olettaa, että turvallisuudentunne vaikuttaa myös varhaiskasvatuksessa olevien lasten hyvinvointiin, viihtyvyyteen, keskittymiseen sekä oppimiseen. Näyttäisi siltä, että myös lasten turvallisuudentunnetta lisäävät samanlaiset rakennukseen liittyvät ominaisuudet kuin opiskelijoilla. Tämä tulee esille Opetushallituksen nettisivuilla.

Opetushallitus toteaa nettisivuillaan (Turvallinen ja terveellinen päiväkoti- ja koulurakennus), että turvallisuuden kannalta suotuisia ovat viihtyisät, virikkeiset ja äänimaailmaltaan rauhalliset tilat, jotka ovat myös toiminnan kannalta tarkoituksenmukaisia. Sivulla tuodaan esille, että rakennuksen turvallisuuteen vaikuttaa muun muassa yksikön koko ja että yksinkertaisinta turvallisuustavoitteet on saavuttaa yksikerroksisessa pienessä yksikössä. Erityisesti pienten lasten oppimisympäristössä kannattaa suosia pieniä toiminnallisia yksiköitä. Sivulla ei oteta kantaa siihen, minkä kokoinen päiväkoti on pieni toiminnallinen yksikkö eikä myöskään siihen, minkä kokoinen päiväkoti on suuri yksikkö. Tiedusteltaessa päiväkotien kokoja Helsingin kaupungin varhaiskasvatuksesta, todettiin, että heidän suurin päiväkotinsa on 17-ryhmäinen ja 9–10-ryhmäinen päiväkoti on heillä keskikokoinen päiväkoti. Päiväkodin kokoa voidaan siis katsoa monesta eri näkökulmasta.

Opetushallitus toteaa kouluihin liittyen kyseisillä sivuilla, että suurten yksiköiden tilat on turvallisuuden näkökulmasta hyvä ryhmitellä pienempiin toiminnallisiin kokonaisuuksiin. Samalla tuodaan esille, että toisaalta hyvin pienissä kouluissa, joissa ikäryhmät ovat vain muutaman oppilaan kokoisia, voi esiintyä syrjäytymiskokemuksia, koska kaikille lapsille ei löydy samanhenkistä kaveripiiriä. Lisäksi Opetushallitus toteaa, että toiminnan kannalta oikea tilojen mitoitus riippuu paljon tilasuunnittelun ratkaisuista. Sivulla todetaan, että suurissa

yksiköissä päästään parempaan tilatehokkuuteen eli m²/oppilasluku on pienempi kuin aivan pienissä yksiköissä. Opetushallitus antaa myös käytännön esimerkin, että yksi mahdollinen tapa on suunnitella tilankäyttö siten, että rakennuksiin toteutetaan selkeitä toiminnallisia vyöhykkeitä, esimerkiksi järjestämällä toimintoja eri rakennuksiin tai selkeästi erotettuihin siipiin (sokkeloiset tilat vaikeuttavat orientoitumista tiloissa sekä pelastamista ja pelastautumista). Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksessa päiväkodit on suunniteltu juuri näin eli kampamallilla (Jukolan päiväkotit ja Naljakan uusi päiväkoti). Kampamallissa jokainen ryhmä on omassa solussaan tai "pesässään". Nämä solut ovat äänimaailmaltaan hiljaisia. Kampamallin päiväkodeissa on myös useita aidattuja piha-alueita eri ikäisille lapsille.

Työikäiset

Aikaisemmin tehdyn lasten huoltajille suunnatun kyselyn (23.2.-3.3.2024, Joensuun päiväkotiverkon sopeuttaminen) vastauksissa tuotiin esille, että muutoksissa olisi huomioitava uusien tilojen tarkoituksenmukaisuus ja puhtaus, henkilöstön kuunteleminen muutosten suunnittelussa, etäisyydet hoitopaikan ja kodin välillä, liikenteen sujuvuus, lasten yksilöllisyyden huomioiminen sekä henkilöstön pysyvyys, osaaminen ja jaksaminen. Monipuolisen liikunnan mahdollistamista pidettiin vastausten perusteella tärkeänä niin sisä- kuin ulkotiloissakin. Uuden päiväkodin pihasta toivottiin suurta, luonnonmukaista ja lähiluontoliikunnan mahdollistavaa. Huoltajien vastauksissa nousi esille toiveet sisäilmaltaan terveistä, toimivista ja pitkäikäisistä tiloista. Sitä, että lapsi joutuisi olemaan päiväkodissa, jossa on sisäilmapulmia, pidettiin huonona asiana. Päiväkodin kokoa ei koettu niinkään tärkeänä, vaan sitä, että päiväkodissa on riittävästi ja ammattitaitoista henkilöstöä.

Ikäihmiset

-

1.3 Vaikutukset psyykkiseen hyvinvointiin ja ihmissuhteisiin

Lapset

Esitys tarkoittaa sitä, että viisi alueen varhaiskasvatyksikköä korvattaisiin uudella 9-ryhmäisellä päiväkodilla. Kaikki alueen lapset siirtyisivät siten uuteen päiväkotiin ja uuteen ryhmään, jossa osa vertaisista ja aikuisista olisivat lapsille jo tuttuja. Lisäksi päiväkodissa olisi paljon myös uusia vertaisia sekä nuorempia että vanhempia lapsia.

Linnunlahden vesivahingon yhteydessä havaittiin, että lapset ottivat uuteen päiväkotiin äkillisen siirtymisen erittäin hyvin. Heille se oli kuin matka tai retki, jolloin sai mahdollisuuden tutustua uusiin lapsiin ja leikkiä uusilla leluilla (varmaan

vaikutusta oli myös sillä, että siirto oli väliaikainen ratkaisu). Lapset tarkastelivat uteliaina myös tämän toisen tai heille uuden päiväkodin sisä- ja ulkotiloja. Tärkeää tässä äkillisessä muutoksen hyväksymisessä oli avoimuus ja se, että lapsille kerrottiin, mitä nyt tapahtuu ja miksi sekä työntekijöiden ja huoltajien oma asenne.

Niittylahden uuden päiväkodin kohdalla lapsen siirryttyä uuteen päiväkotiin, hän saattaisi aluksi kaivata entistä päiväkotia ja ryhmäänsä, mutta uudessa ryhmässä aloittaminen voisi sujua myös hienosti (ensimmäiset päivät ovat ratkaisevia, joihin tulisi panostaa sekä työntekijöiden että huoltajien). Uuteen päiväkotiin ja ryhmään siirtyminen voisi olla lapselle positiivinen asia, koska siellä hän saisi uusia kavereita ja kokemuksia. Jos lapsen ensimmäiset kokemukset uudessa päiväkodissa ja ryhmässä ovat myönteisiä, sopeutuminen sujuu yleensä hyvin.

Heinävaaran ja Kiihtelysvaaran päiväkotien lapsille tehtiin lyhyt kysely liittyen Heinävaaran uuteen päiväkotiin. Kysely toteutettiin 13.12.2024-10.1.2025 välisenä aikana. Lapsilta kysyttiin, että millaisia asioita on hyvässä päiväkodissa. Lasten vastauksissa korostui vahvasti leikki ja leikkeihin liittyvät tavarat. Lapsille oli erityisen tärkeää, että uudessa päiväkodissa olisi niitä leluja, joilla lapset itse tykkäävät leikkiä eli eläimiä, legoja, autoja, barbeja, vauvanukkeja ja kotileikkeihin liittyviä tavaroita kuten leikkiastioita ja hella. Kun lapsilta kysyttiin, että millaisia tavaroita uudessa päiväkodissa pitäisi olla, tuli lähes kaikissa lasten vastauksissa esille erilaiset lelut. Vain muutamissa vastauksissa toivottiin jotakin muuta kuten värikyniä, ulkovälineitä kuten hiekkalaatikko sekä keinoja ja yhdessä vastauksessa toivottiin kirjoja sekä puita. Viimeisessä kysymyksessä lapsilta kysyttiin, että millaisia aikuisia uudessa päiväkodissa työskentelisi. Lapset toivoivat, että uudessa päiväkodissa työskentelevät aikuiset olisivat kilttejä, iloisia ja aktiivisia. Moni lapsi toivoi uuteen päiväkotiin tuttuja aikuisia ja luettelivat vastauksissaan oman ryhmänsä aikuisten nimiä. Tärkeää lapsille oli myös ettei kukaan satuta heitä eli sosiaalinen turvallisuus. Päiväkodin koko ei tullut kenenkään lapsen vastauksissa esille.

Lapsille tehdyn laatukyselyn (16.-29.1.2023) mukaan lapsille tärkeää on saada tehdä asioita rauhassa (pukea ja riisua, ruokailla, käydä vessassa, vaikutus turvallisuudentunteeseen). Lasten laatukyselyssä tuli esille myös se, että tilojen väljyys on tärkeää. Esimerkiksi pukeutumisessa epämiellyttävää olivat ahtaat tilat ja kiire. Lapset eivät pitäneet siitä, että pukiessa toiset lapset tulivat liian lähelle. Lepohetkien aikana piti olla hiljaista, sillä melusta ja huutamisesta lepo hetken aikana ei tykätty. Lasten mielestä wc-käynneissä mukavaa oli käsien peseminen ja rauhassa oleminen. Sen sijaan epämiellyttävänä pidettiin sitä, kun toiset lapset kurkkivat vessan raoista (tämä on hyvä huomioda turvallisuuden lisäksi tulevien päiväkotien vessojen suunnittelussa). Lapsille tärkeää oli, että aikuiset lohduttivat heitä silloin, kun tapahtui jotain ikävää (henkilöstön herkkyys lasten viesteille). Suurin osa lapsista kertoikin aina riidasta tai pahasta mielestä aikuiselle. Lapset

toivoivat aikuisten osallistuvan hieman useammin heidän leikkeihinsä.

Asiantuntijalausunnoissa (SuPer ry, TEHY, JHL ry, OAJ Joensuun paikallisyhdistys ry ja Itä-Suomen yliopiston varhaiskasvatuksen opettajankoulutus, kevät 2024) korostettiin ammattitaitoisen henkilöstön merkitystä laadukkaan varhaiskasvatuksen takaajana ja lasten kohdalla ihmissuhteiden pysyvyyttä. Perusturva syntyy siitä, että lapsella on oma ryhmä ja sen työntekijät. Päiväkodin koolla ei juurikaan ole merkitystä varhaiskasvatuksen laatuun. Hyvä johtaminen, henkilöstön hyvinvointi ja arjen kohtaamiset sekä lasten että kollegojen kesken heijastuvat lapseen sekä lapsiryhmiin ja luovat lasten hyvinvointia.

Työikäiset

Huoltajille suunnatun kyselyn (Yhteenveto päiväkotiverkon muutosesitykseen, 23.2.-3.3.2024) vastauksissa esitettiin, että päiväkotien henkilökuntaan liittyen tärkeintä oli henkilöstön herkkyys lasten viesteille sekä henkilöstön tietotaito lasten kasvusta, kehityksestä ja oppimisesta. Sanallisissa vastauksissa todettiin, että riittävä ja ammattitaitoinen henkilöstö on tärkeämpää, kuin uusien tilojen sisustaminen. Huolina tuotiin esille ryhmäkokojen kasvaminen liian suuriksi. Tähän liittyen on hyvä huomioida, että varhaiskasvatuksen ryhmäkokoja säätelee varhaiskasvatuslaki ja -asetus, joita on noudatettava kaikissa päiväkodeissa (alle 3-vuotiaille 12 lasta ja yli 3-vuotiaille 21 lasta). Palvelujen järjestäjä ei voi niitä ylittää. Vastauksissa ilmeni myös huoli tautien leviämisestä isommissa yksiköissä.

Ikäihmiset

-

1.4 Vaikutukset toimeentuloon

Lapset

Niittylahdenrannan sekä Reijolan (ja Karhunmäen) perheiden pidempi kuljetusmatka saattaisi näkyä perheen arjessa lisääntyvinä polttoainekustannuksina ja siten vaikuttaa myös lapsen arkeen. Päiväkoti ei olisi työmatkaliikenteen varrella kuin Niittylahdenrannan perheille. Pitentyneet kuljetusmatkat saattaisivat ilmetä perheessä menojen kasvuna (vaikutus riippuu perheen tulotasosta). Joissakin perheissä tilanne voisi olla myös päinvastainen eli rahaa säästyisi, kun uusi päiväkotitoisikin lähempänä ja sinne voisi pyöräillä tai kävellä.

Työikäiset

Joissakin perheissä pidempi kuljetusmatka voisi näkyä huoltajille lisääntyvinä polttoainekustannuksina tai tarpeena hankkia toinen auto eli menot lisääntyisivät.

Joissakin perheissä tilanne olisi taas päinvastainen eli kuljetusmatka vähän lyhenisi ja perheessä menot vähenisivät, kun matkat voitaisiin tehdä pyörällä tai kävellen.

Ikäihmiset

-

1.5 Vaikutukset palvelujen saatavuuteen

Lapset

Joensuussa jokainen varhaiskasvatuspaikkaa tarvitseva lapsi saa paikan varhaiskasvatuslain mukaisesti (varhaiskasvatuslaki 17 §). Uusi Niittylahden päiväkoti tarjoaisi varhaiskasvatuspaikan jokaiselle sitä tarvitsevalle lapselle Reijola-Niittylahti-alueella 2030 alkaen.

Työikäiset

Karhunmäen ja Reijolan sekä Niittylahdenrannan (on kuitenkin työmatkaliikenteen varrella) huoltajien huolenaiheena on kuljetusmatkojen pidentyminen alueella.

Ikäihmiset

-

1.6 Vaikutukset elinympäristöön

Lapset

Aikaisempien kyselyjen mukaan (Lasten laatuksely 16.-29.1.2023 ja Heinävaaran uuteen päiväkotiin liittyvä kysely 13.12.2024-10.1.2025) lapsille tärkeintä päiväkodeissa viihtymiselle olivat leikki, kaverit, sosiaalinen turvallisuus sekä kiltit ja turvalliset aikuiset. Lapset halusivat, että päiväkodissa on niitä leluja, joilla he tykkäävät itse leikkiä. Varhaiskasvatuspäivien aikana lapset haluavat leikkiä, jumpata, piirtää, juosta, muovaila, askarrella taidehuoneessa ja käydä retkillä. Lapsille on siten tärkeää, että päiväkodissa on tarpeeksi tilaa, liikuntasali ja erilaisia huoneita, jotka mahdollistavat monipuolisen tekemisen. Tätä kautta merkitykselliseksi lapsille muodostuu myös varhaiskasvatuksen henkilökunnan erityisosaaminen ja sen hyödyntäminen.

Työikäiset

Huoltajille tilojen kohdalla tärkeintä oli (23.2.-3.3.2024, aikaisempi kysely), että päiväkodissa on puhdas sisäilma sekä riittävä ilmanvaihto ja että päiväkodin piha on viihtyisä ja turvallinen. Seuraavaksi tärkeimpiä asioita tiloihin liittyen oli, että varhaiskasvatuspaikka on lähellä kotia ja että päiväkodissa on monipuolista tekemistä mahdollistavat tilat.

Huoltajien kyselyn vastauksissa tuotiin esille, että muutoksissa haluttiin huomioon otettavan lisäksi hyvän johtamisen myönteinen vaikutus työhyvinvointiin ja arjen sujuvuuteen. Lisäksi korostettiin huoltajien ja päiväkodin välisen tiedonkulun tärkeyttä jo suunnitteluvaiheesta lähtien. Huoltajat toivoivat, että heille kerrotaisiin, mitä ja miten rakennetaan sekä missä aikataulussa.

Ikäihmiset

-

1.7 Vaikutukset kulkuyhteyksiin ja liikkumiseen

Lapset

Osalla lapsista matka kodin ja päiväkodin välillä lyhenisi ja osalla pitenisi. Jos päiväkotia olisi Niittylahdessa, kuluisi Reijolan, Karhunmäen ja Niittylahdenrannan perheiden matkantekoon vähän enemmän aikaa ja kotoa olisi lähdettävä hieman aikaisemmin kuin nyt.

Työikäiset

Osalla huoltajista lapsen kuljetusmatka varhaiskasvatuspaikkaan hieman pidentyisi, jolloin matkaan olisi varattava enemmän aikaa ja joillakin taas lyhentyisi.

Ikäihmiset

-

1.8 Vaikutukset yhdenvertaisuuteen, tasa-arvoon ja sukupuoleen

Lapset

Reijolassa, Karhunmäessä ja Niittylahdenrannassa asuvilla lapsilla uusi päiväkotia olisi vähän kauempana kuin aikaisemmin. Kuitenkin Joensuun kaupungin pitäjillä kuten Uimaharjussa, Enossa ja vaaroilla kuljetusmatkat päiväkoteihin ovat monella lapsella pidempiä.

Niittylahdenrantaan on ollut ajoittain vaikeaa saada päteviä työntekijöitä, mikä taas on vaikuttanut varhaiskasvatuksen laatuun. Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksessa työskentelevät työntekijät eivät ole olleet kovin halukkaita siirtymään pitäjillä sijaitseviin päiväkoteihin (varhaiskasvatuksen vuosittainen työkiertomahdollisuus).

Kun tarkastellaan lapsen etua, voidaan todeta, että lapsen edun käsitteelle ei ole suoraviivaista määritelmää ja sen määrittämisessä tulee huomioida lapsen oikeuksien sopimus, lakisäädökset sekä ajantasainen laadukas tutkimustieto.

Lapsen etu määrittyy yksittäisen lapsen kohdalla tilanne- ja tapauskohtaisesti. Lisäksi arviointiin sisältyy aina tulkintaa. Lapsen etua määrittäessä aikuisilta vaaditaan hyvää tuntemusta lapsen oikeuksista sekä tietoisuutta lasten näkemyksistä. Pohdittaessa lapsen etua ja hyvinvointia käytetään apuna ajantasaista tietoa lapsen kasvusta, kehityksestä sekä vuorovaikutussuhteiden laadusta ja merkityksestä.

Lapsen edussa on kysymys siitä, mikä on lapselle hyväksi. Lapsen etu ei siten tarkoita päätösten ja ratkaisujen tekemistä aina lapsen tai hänen vanhempansa haluamalla tavalla. Lapsen mielipide on silti tärkeä tietää pohdittaessa lapsen etua. Kuitenkaan lapsen mielipide ja lapsen etu eivät ole aina sama asia. Lapsen etu tulee määrittää aikuisen taholta. Aikuisenkaan määrittämänä lapsen edun arvioiminen ei välttämättä ole kiistatonta. Lapsen etua määrittäessä aikuinen saattaa tulkita sitä omasta näkökulmastaan.

Varhaiskasvatuslaissa (540/2018, 4 §) säädetään lapsen edun ensisijaisuudesta siten, että varhaiskasvatusta suunniteltaessa, järjestettäessä tai tuotettaessa ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. Varhaiskasvatuksen vaikuttavuuden osalta tutkimuksissa ja suosituksissa korostetaan vain laadukkaan varhaiskasvatuksen tuottavan positiivisia vaikutuksia. Laatutekijöistä tärkein on henkilöstön koulutus ja osaaminen. Varhaiskasvatuksen ammattilaisen on ymmärrettävä lapsen kehitystä, kyettävä organisoimaan pedagogisia tilanteita sekä hallittava sensitiivinen pedagoginen ohjaus ja vuorovaikutus.

Työikäiset

-

Ikäihmiset

-

1.9 Vaikutukset mielekkääseen vapaa-ajanviettoon

Lapset

Suositus on, että varhaiskasvatusikäinen lapsi liikkuisi kolme tuntia päivässä, josta varhaiskasvatuspäivän aikana toteutuu noin 1,5-2 tuntia riippuen lapsen varhaiskasvatuspäivän pituudesta (joillakin täyttyy 3 h/päivä). Esityksellä ei ole vaikutuksia lapsen mielekkääseen vapaa-ajanviettoon.

Työikäiset

-

Ikäihmiset

-

1.10 Jokin muu, mikä?

**Pyydetään lausunto
tarvittavilta sidosryhmiltä**

☒ Kyllä

☐ Ei

Kuntalaisvaikutuksen johtopäätökset:

Aikaisemmin tehtyjen kyselyjen mukaan sekä varhaiskasvatuksessa oleville lapsille että heidän huoltajilleen on tärkeää, että päiväkodeissa olisi monipuoliseen tekemiseen mahdollistavat tilat (liikunta, askartelu, piirtäminen ja maalaus, muovailu ja pienryhmätoiminta). Myös varhaiskasvatuksen henkilöstön herkkyys lasten viesteille ja tarpeille on merkittävää sekä lapsille että heidän huoltajilleen. Lapsille erityisen keskeistä on päiväkodin monipuoliset lelut, kiltit ja mukavat aikuiset (lapsen ja aikuisen välinen vuorovaikutus) sekä sosiaalinen turvallisuus (että kukaan lapsi ei löisi eikä potkisi toista).

Lisää tarvittavat liitteet (lausunnot, raportit ym.)

3. KAUPUNGIN ORGANISAATIO JA HENKILÖSTÖ

Palvelujen tuottamis- ja järjestämisvastuun muutokset, toimintatavan muutos

Joensuussa kuten muuallakin Suomessa lasten syntyvyys on laskenut ja laskee edelleen. Ennusteen mukaan koko kaupungin varhaiskasvatuksessa lapsimäärä vähenee noin sadalla lapsella vuodessa vuoteen 2029 saakka, jonka jälkeen väheneminen hidastuu. Myös Reijola-Niittylahden alueella lasten määrä varhaiskasvatuksessa vähenee aluksi nopeammin (10-30 lasta vuodessa) ja vuoden 2029 jälkeen hitaammin. Reijolan alueella 0-6-vuotiaiden lasten määrä vähenee eniten vuoteen 2030 saakka verrattuna Niittylahden ja Niittylahdenrannan alueisiin, joissa väheneminen on maltillisempaa. Reijolan, Niittylahdenrannan ja Huvikummun päiväkodeista on tullut ilmoituksia huonosta sisäilmasta.

Uudenlaiset palvelujen tuottamistavat

Niittylahden uudessa päiväkodissa työntekijöiden työpanosta voitaisiin käyttää joustavammin poissaolojen kohdalla henkilöstömitoituksia noudattaen. Tämän mahdollistaisi päiväkodin riittävän iso koko. Myös yksikön kolme resurssihenkilöä olisi käytettävissä paikkaamaan ryhmien työntekijöiden poissaoloja. Tämän vuoksi ryhmiin ei välttämättä tarvitsisi palkata ulkopuolisia ja lapsille vieraita sijaisia. Myös johtaminen helpottuisi, koska sitä ei tarvitsisi hajauttaa, vaan johdettava toiminta ja työskentely tapahtuisi saman katon alla. Päiväkodinjohtaja olisi hyvin tavoitettavissa. Nykyisten päiväkodinjohtajien mukaan on sujuvampaa johtaa yhtä 9-ryhmäistä päiväkotia kuin kahta erillään olevaa kuuden ja kolmen ryhmän päiväkotia. Asiantuntijalausunnoissa (SuPer ry, TEHY, JHL ry, OAJ Joensuun paikallisyhdistys ry ja Itä-Suomen yliopiston varhaiskasvatuksen opettajankoulutus, kevät 2024) kuvattiin myös, että työntekijöiden liikkuvuus yhdessä yksikössä on lasten etu ja tuo henkilöstölle mahdollisuuden oman osaamisensa kehittämiseen. Suuremmissa yksiköissä myös työvuorolistojen ja lomien suunnittelu helpottuu, mikä parantaa työntekijöiden jaksamista. Myös työntekijöiden toiveena oli hyvä johtajuus ja kohtuullisen kokoinen vastuualue päiväkodinjohtajille (kysely Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksen työntekijöille, 23.2.-3.3.2024).

Henkilöstön määrä ja asema

Reijola-Niittylahti-alueelle esitetyt muutokset vähentäisivät varhaiskasvatuksen määräaikaista työntekijöitä 12 henkilöllä, joka tarkoittaisi säästöä noin 0,5 miljoonaa euroa vuodessa. Muutoksissa hyödynnettäisiin myös eläköitymistä. Kenenkään varhaiskasvatuksen vakituisen työntekijän työsuhde ei päättyisi muutosten takia. Esitettyjen muutoksien vuoksi työnsuorittamisen paikka ja työmatka muuttuisi usealla työntekijällä. Osalla työmatka pitenisi ja osalla lyhenisi.

Organisaation tehtävien määrä, laatu tai menettelytavat

Reijola-Niittylahti-alueen esitetyt muutokset eivät vaikuttaisi työntekijöiden tehtävien määrään tai laatuun. Työntekijöiden määrään esitys vaikuttaisi siten, että työntekijöiden määrä vähenisi 12 määräaikaaisella työntekijällä.

Asiantuntijalausunnoissa (SuPer ry, TEHY, JHL ry, OAJ Joensuun paikallisyhdistys ry ja Itä-Suomen yliopiston varhaiskasvatuksen opettajankoulutus, kevät 2024) tuotiin esille henkilökunnan saaman tuen tärkeys sekä uuden yksikön laadukas johtaminen, jolla on yhteys henkilöstön motivaatioon ja jaksamiseen. Henkilöstön toivottiin saavan riittävästi tukea muutosvaiheessa. Selkeät ja yhteiset toimintatavat päiväkodissa edistävät varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden saavuttamista eli laadukasta varhaiskasvatusta ja sen toteutumista.

Tutkimusten mukaan vain laadukkaan varhaiskasvatuksen on todettu kehittävän erityisesti lasten kielellisiä ja kognitiivisia taitoja sekä parantavan lasten kouluvalmiutta ja myöhempää menestystä koulupolulla (itsenäisyys, keskittymiskyky, yhteistyötaidot ja

positiivisesti oppimiseen suuntautuminen). Laadukkaan varhaiskasvatuksen takana on ammattitaitoinen ja varhaiskasvatussuunnitelmaan sitoutunut henkilökunta, jolla on yhteinen näkemys varhaiskasvatuksen tehtävästä sekä tavoitteista. Tästä pääomasta eli ammattitaitoisesta henkilöstöstä ja osaavista esihenkilöistä, josta myös huoltajat ovat antaneet kiitosta (Asiakaskysely 2025, Henkilökunta on ammattitaitoista, ka 4,8, vaihteluväli 1-5), on pidettävä kiinni. Ammattitaitoinen henkilöstö toteuttaa jokainen varhaiskasvatuspäivä lapsen kasvua, kehitystä ja hyvinvointia vahvistavaa toimintaa (Asiakaskysely 2025, Koen, että varhaiskasvatus edistää lapseni kasvua ja kehitystä, ka 4,7, vaihteluväli 1-5). Tämä on varhaiskasvatuksessa keskeistä ja koko toiminnan tavoite. Myös asiantuntijalausunnoissa (SuPer ry, TEHY, JHL ry, OAJ Joensuun paikallisyhdistys ry ja Itä-Suomen yliopiston varhaiskasvatuksen opettajankoulutus, kevät 2024) henkilöstön osaaminen ja ammattitaito todettiin tasokkaan varhaiskasvatuksen keskeisenä tekijänä.

Jokin muu, mikä?

Henkilöstön kyselyn tulosten mukaan (kysely Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksen työntekijöille, 23.2.-3.3.2024) työntekijät toivoivat, että heitä kuunneltaisiin päiväkotien suunnitteluvaiheessa. Työntekijät esittivät, että uusissa päiväkodeissa panostettaisiin riittävän suuriin liikuntasaleihin ja akustiikkaan. Tilat toivottiin suunniteltavan niin, ettei olisi pakollista läpikulkua ryhmien läpi (kampamalli). Lapsilähtöisyys ja henkilöstön tarpeet haluttiin myös huomioida. Wc-tiloja toivottiin riittävästi aikuisille sekä tarpeeksi toimistotilaa kokouksia ja työn suunnittelua varten. Vastauksissa painotettiin suuren ja monipuolisen liikunnan mahdollistavan pihan tärkeyttä. Pihoilla tulisi olla erilaisia maaston muotoja ja pohjia, puita varjostamassa sekä mahdollisuus jakaa piha ikäryhmien mukaisesti. Pihojen jakaminen lisäisi työntekijöiden mukaan liikkumisen turvallisuutta.

Heinävaaran ja Kiihtelysvaaran päiväkotien työntekijöille tehtiin lyhyt kysely liittyen uuteen Heinävaaran päiväkotiin 13.12.2024-10.1.2025 välisenä aikana. Työntekijöiden vastauksissa tuli esille, että työntekijät pitivät hienona sitä, että lapset ja henkilökunta saavat uudet ja asianmukaiset tilat entisten ei niin toimivien tilaratkaisujen tilalle. Osalle työntekijöistä uusi päiväkoti lyhentäisi myös työmatkaa, jota pidettiin positiivisena. Vanhemmille tiedottaminen koettiin tärkeänä. Työntekijät toivoivat valoisia ja muunneltavia sisätiloja, joissa akustiikkaan liittyvät asiat olisi huomioitu. Ulkotilojen osalta tuotiin esille, että pihan tulisi olla aidattu ja siinä pitäisi olla myös pienennettävä keskipiha (tällöin valvonta olisi helpompaa iltaisin, kun on vähemmän henkilökuntaa). Lisäksi pihassa tulisi huomioida valaistus sekä aurinkosuojat. Pienille alle 3-vuotiaille tulisi olla myös sopivia leikkipaikkoja ja -välineitä. Keinut alueet pitäisi aidata turvallisuussyistä. Kysymykseen miten arvelen uuden päiväkodin muuttavan arjen toimintaa, työntekijät uskoivat koulun kanssa tehtävän yhteistyön lisääntyvän sekä lasten liikkumisen kasvavan, koska koulun sali ja pelikentät olisivat päiväkodin hyödynnettävissä (koulu ja päiväkoti olisivat vierekkäin). Lapsille annettavan tuen uskottiin myös helpottuvan, koska uusia tiloja olisi mahdollista käyttää

monipuolisemmin pienryhmien kanssa. Äänimaailman oletettiin olevan uusissa tiloissa hiljaisempi. Koska uudessa päiväkodissa olisi enemmän henkilökuntaa, ajateltiin toiminnan monipuolistuvan henkilökunnan laajemman erityisosaamisen kautta.

Asiantuntijalausunnoissa (SuPer ry, TEHY, JHL ry, OAJ Joensuun paikallisyhdistys ry ja Itä-Suomen yliopiston varhaiskasvatuksen opettajankoulutus, kevät 2024) korostettiin toimivan, turvallisen ja puhtaan yksikön tärkeyttä sekä mahdollisuutta suunnitella tilat lapsille ja varhaiskasvatukseen soveltuviksi.

Organisaatio- ja henkilöstövaikutusten johtopäätökset:

Asiantuntijalausunnoissa korostettiin ammattitaitoisen henkilöstön merkitystä laadukkaan varhaiskasvatuksen tuottajana ja takaajana. Riittävät henkilöstöresurssit sekä terveelliset ja turvalliset tilat ovat sekä lapsen että henkilöstön etu. Uusi yksikkö tarjoaisi turvallisia, puhtaita ja toimivia tiloja sekä lapsille että työntekijöille sekä mahdollisuuden tasavertaisempaan varhaiskasvatukseen.

Lisää tarvittavat liitteet (lausunnot, raportit ym.)

4. KAUPUNGIN TALOUS

Kaupungin menot ja tulot

Päiväkotiverkkoon esitetyt muutokset Reijola-Niittylahti-alueella vähentäisivät kaupungin menoja noin 600 000 euroa vuodessa: henkilöstökuluja 500 000 euroa ja vuosivuokria 56 000 euroa. Niittylahden uusi päiväkotikorvaimi Reijolan, Niittylahden, Niittylahdenrannan ja Huvikummun päiväkodit sekä Satakielentien ryhmäperhepäiväkodin.

Reijolan päiväkodin (oma) ja Reijolan päiväkodin korvaavien tilojen (Parmaco) vuosivuokra: $12 \times 19\,000 \text{ e} = 228\,000 \text{ e}$

Niittylahden päiväkodin (oma) vuosivuokra: $12 \times 8\,000 \text{ e} = 96\,000 \text{ e}$

Niittylahdenrannan päiväkodin (Riveria) vuosivuokra: $12 \times 5\,200 \text{ e} = 62\,000 \text{ e}$

Huvikummun päiväkodin (Nordiqus Finland Oy) vuosivuokra: $12 \times 24\,000 \text{ e} = 290\,000 \text{ e}$

Satakielentien ryhmäperhepäiväkodin (oma) vuosivuokra: $12 \times 1\,500 \text{ e} = 18\,000 \text{ e}$

Yhteensä vuosivuokrat nyt 694 000 e.

Uuden Niittylahden päiväkodin vuosivuokra 637 600 e.

Erotus eli $694\,000 \text{ e} - 637\,600 \text{ e} = 56\,400 \text{ e}$

Uusi Niittylahden päiväkotikorvaimi säästää vuosivuokrissa 56 000 e / vuosi.

Niittylahden uuden 9-ryhmäisen päiväkodin investointikulut olisivat noin 8 970 000 euroa ja vuosivuokra noin 637 600 euroa.

Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksen tilanne on hyvä. Varhaiskasvatuksen sairauspoissaolot ovat tällä hetkellä (09/2025) yhdeksän päivää/työntekijä. Henkilöstön tyytyväisyyskyselyssä 2024 varhaiskasvatuksen keskiarvo oli 3,29 (vaihteluväli 1–4), kun se edellisessä kyselyssä oli 3,21 eli tulokset nousivat vähän. Huoltajien antaman palautteen mukaan 2025 kaupungin varhaiskasvatus on laadukasta (ka 4,7, vaihteluväli 1-5) ja he olivat tyytyväisiä sen sisältöön eli toimintaan (ka 4,7, vaihteluväli 1-5) sekä henkilökunnan ammattitaitoon (ka 4,8, vaihteluväli 1-5). Kaupungin varhaiskasvatuksessa ei ole tällä hetkellä työntekijäpulaa, sillä koulutettuja työntekijöitä on saatu rekrytoitua riittävästi, paitsi joihinkin pitäjiin. Siten voidaankin todeta, että kaupungin varhaiskasvatus on laadukasta ja se toimii tällä hetkellä kaupungin veto- sekä pitovoimatekijänä.

Investoinnit

Päiväkotiverkkoon kohdistuu seuraavan viiden vuoden aikana merkittäviä investointitarpeita.

Reijola-Niittylahti-alueen lisäksi päiväkotiverkossa tapahtuu seuraavia muutoksia: Heinävaaraan valmistuu uusi päiväkoti 1.8.2026, joka korvaa Heinävaaran ja Kiihtelysvaaran päiväkodit. Penttilän päiväkodin laajennus valmistuu 1.1.2027, joka korvaa Petäikkölän päiväkodin. Noljakan uuden päiväkodin tulisi valmistua 01/2028 ja se korvaisi Tarpojan ja Äkkiväärän päiväkodit. Tämän lisäksi Utran ja Kanervalan alueilla tarvitaan uudet päiväkodit. Terveelliset, turvalliset ja asianmukaiset tilat ovat sekä lapsien että työntekijöiden etu ja edellytys toteuttaa laadukasta varhaiskasvatusta.

Velkaantuminen

Investointi eli Niittylahden uusi päiväkoti vaatisi velanottoa, joten velkamäärä lisääntyisi. Toisaalta investointi vähentäisi korvattavien päiväkotien (Reijolan, Niittylahden, Niittylahdenrannan ja Huvikummun päiväkodit sekä Satakielentien ryhmäperhepäiväkodin) vuosivuokria 56 000 euroa. Uuden Niittylahden päiväkodin vuosivuokra olisi 637 600 euroa.

Tuottavuus ja tuloksellisuus

Jokin muu, mikä?

Talousvaikutusten johtopäätökset:

Reijola-Niittylahti-alueelle esitetty päiväkotiverkkomuutokset vähentäisivät kaupungin menoja noin 600 000 euroa vuodessa, mutta säästöjen saaminen vaatisi aluksi

investointeja ja siten velkamäärän lisääntymistä.

Lisää tarvittavat liitteet (lausunnot, raportit ym.)

Ennakkoarvioinnista vastaava

Päivämäärä

Nimi

11.11.2025

Irja Seppänen

Anna se sähköpostiosoite minne vaikutusten ennakkoarviointi
liitteineen toimitetaan

etunimi.sukunimi@joensuu.fi

irja.seppanen@joensuu.fi

Vastaanotettu

Vahvistusnumero

2025-11-11 19:02

787db91ca4

Vahvistusnumero: 787db91ca4

Aikaleima: 11.11.2025 19.02